

Nr 259

Av herr Lundmark m. fl., om inrättande vid medicinska högskolan i Umeå av en professur i medicinsk genetik.

(Lika lydande med motion nr 211 i Första kammaren)

För närvarande pågår en utbyggnad av en ny medicinsk läroanstalt i Umeå. Redan nu sysslar många medicinska forskare i Norrland (Umeå och Luleå) med ärftliga sjukdomstillstånd av olika slag. På flera olika håll har betonats vikten av en intensifiering av detta arbete. En i viss mån för norra Sverige typisk företeelse är att en del sjukdomar förekommer i hög frekvens i vissa områden men saknas så gott som helt i andra. Dessa regionvis ansamlade sjukdomar kan givetvis påtagligt prägla den lokala folkhälsosituationen. Ur vetenskaplig synpunkt erbjuder den punktvisa ansamlingen av annars sällsynta sjukdomar en ypperlig möjlighet att studera och utreda dessa sjukdomars närmare natur. Denna punktvisa ansamling av genetiskt betingade sjukdomar och defekter är särskilt stor i områden med stationär befolkning och täta släktgiften. Det bildas s. k. isolat. I samband med de ökade kommunikationerna och de starka omflyttningarna inom befolkningen sker en »isolatbrytning», och de arvsanlag, som betingar genetiska defekter och sjukdomar, sprids ut över större områden. I delar av landet där isolatbildning ännu förekommer — och detta är alltjämt fallet i de nordligaste länen — kan en inventering av defekt- och sjukdomsanlagens frekvens få ett utomordentligt stort vetenskapligt och social-medicinskt värde. Man vågar t. o. m. anse att en dylik inventering just i vårt land skulle ha större utsikter till framgång än i de flesta andra också högt utvecklade länder. Det skulle därför vara en allvarlig misshushållning att icke taga vara på detta material innan den pågående folkomflyttningen och urbaniseringen hinner förskingra detsamma.

För närvarande finns endast en speciell institution för medicinsk genetik i landet, nämligen vid Uppsala universitet. En mycket stor del av de fältundersökningar som utförts vid denna institution har gjorts i norra Sverige. Förutom institutionens egen personal sysslar ett flertal forskare med undersökningar i norra Sverige av ärftliga sjukdomar. En del av dessa läkare reser regelbundet till Uppsala för att konsultera specialister. Arbetet har därmed fått sådan omfattning att det blivit alltmera klart att en enda institution för medicinsk genetik inte är tillräcklig för landet. Det framstår därför som ett mycket angeläget önskemål att den nya medicinska högskolan i Umeå redan

på ett tidigt stadium förses med en professur i medicinsk genetik, vilken då bör förläggas till sjukhuset. Därmed krävs, åtminstone inledningsvis, ingen nybyggnad av en större institution. Huvudsaken är att få en permanent befattningshavare, som kan organisera en forskningsgrupp, som givetvis även bör tillgodose sjukhusets kontinuerliga behov av genetiska konsultationer och annan serviceverksamhet. Vidare skulle man på så vis på ett mycket bättre sätt kunna handleda nu verksamma forskare på detta område i Norrland och givetvis även bestrida den obligatoriska undervisningen i medicinsk genetik för blivande läkare.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandling av punkt 35 i VIII huvudtiteln rörande medicinska högskolan i Umeå ville hos Kungl. Maj:t begära en utredning i anledning av vad i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1962

Gunnar Lundmark

Astrid Lindekvist

Ingvar Svanberg
